

Svenska Canada = Tidningen

The Swedish Canada News

ARG. (Year) 23.

LÖSNUMMER 5 CENTS.

WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 13 JANUARI 1915.

8 SIDOR.

NO. 2

Världskrigets gång.

Ställningen i det väsentliga oförändrad på alla punkter Turkarna lida nederlag.

Storbritannien besvarar den amerikanska protestnoten.

Häftiga strider pågå både på den västra och den östra krigskådeplatserna, men de officiella rapporterna från Paris, Berlin och Petrograd ha inga väsentliga förändringar att omfatta. Ryssarna ha gått mycket illa åt Turkarna. Två af de turkiska armékårens i Kaukasien ha nämligen blifvit fullständigt slagna af ryssarna. Den ena arméskaren gaf sig fullständigt, och spillorna af den andra förlöfades af ryssarna. Afven till sjös ha Turkarna haft otvungen mot ryssarna, i det kryssaren Goeben och två andra turkiska kryssare blifvit svårt ramponerade af den ryska flottan på Svarta hafvet. Rumänien mobiliserar 750,000 man, och det är möjligt, att det kommer att sluta sig till de allierade. Storbritanniens regering har nu afgifvit svar på Forenta Staternas protestnot, dock endast preliminärt. I svaret säger sig Storbritannien skola i skrämsla sitt ingripande i den amerikanska handelspolitiska motstridning, bestämdt till fiändens Storbritanniens är lifven villigt att gifva upprättelse, om dess flotta skulle kringla de internationella lagarna. Svaret är hållet i mycket vänlig ton.

Onsdagen den 30 januari.
Den högra flygeln af franska armén befinner sig mindre än 30 mil från floden Rhen. Den innersta staden Steinbach i Elsass och höjderna sydost om staden efter en af de häftigaste striderna under kriget. Turkiet har tydligen lidit en af sina värsta nederlag under kriget. Från Petrograd meddelas nämligen, att två af de turkiska armékårens i Kaukasien lidit ett fullständigt nederlag i distriktet Sari Kamysch. En af kårerna gaf sig, och spillorna af den andra förlöfades. En annan armékår försöker i trakten af Ardahan komma igenom de osynliga passerna i de armeniska bergen för att undfly de framträngande ryssarna.
På den östra krigskådeplatser är ställningen i det väsentliga oförändrad, enligt rapport från Petrograd och Berlin. Operationerna pågå dock utan uppehåll.
På den västra krigskådeplatserna återkommer den häftigaste fäktnings på den ändan af krigsfronten, där fransmännen påstå sig hafva intagit strategiska positioner i trakten af Rouvrois och St. Mihiel.
Den nyligen inkomna rapporten, att de österrikska slagskeppen Viribus Unitis och Radetzky blifvit skadade under ett anfall af den engelska-franska flottan vid Pola, har nu bekräftats genom ett telegram till Geneva Tribune från Trieste.
Den canadensiska kontingenten, som vistas för sista månaden i England, är på väg till Sverige och andra delar af landet ligger under vatten.
Prinsessa Patricia regemente har ännu icke varit i stridslinjen men ligger 15 mil därifrån. De komma emellertid snart att sändas i fält.
Ett stort läger beredes i Frankrike för den canadensiska kontingenten.
Den turkiska armén, som besegrats vid Ardahan, 40 mil nordväst om Kara, har idag fullständigt omringats och synes vara dömd till undergång.
Torsdagen den 7 januari.
I Kaukasien förtöjda ryssarna de flyende Turkarna nära Sari Kamysch och Ardahan. I nordväst i Bukovina och nära den österrikska gränsen rapportera ryssarna nya segrar.
I Bukovina hafva ytterligare fyra städer tagits af ryssarna från österrikarna. I Polen nära den österrikska gränsen och nära staden Milava har platoonen Rorowa tagits i handgemäng.
På andra platser består drabbningarna hufvudsakligen af artilleriduell med infanteristacker här och där. Ingen afgörande seger har vunnits af någondera af de stridande i dessa drabbningar.
Den turkiska kryssaren Goeben, som fört tillhörde den ryska flottan, har blifvit svårt ramponerad af ryska minner nära Bosporos, enligt telegram från Köpenhamn. Från Konstantinopel telegraferas, att två turkiska kryssare, som undkommit 17 ryska slagskepp på Svarta hafvet, blifvit svårt skadade.
10,000 invånare i Metzscheln hafva påtruffats utan föda, och flera hafva dött af svält. Den amerikanska kommissionen för Belgiens hjälp har tagit hand om dem.
I Belgien komma de närvarande fördranden antagligen att räckas endast till den 15 februari.
Från Amsterdam meddelas, att kardinal Mercier, ärkebiskop i Malines, arresterats af tyskarna. Detta förnekas emellertid af tyskarna själva.
På den västra krigskådeplatser hafva de allierade ådrat sina flank attacker, som nyligen förde framgån-

UR SENASTE SVERIGE-POST

Riksdagen afslutas. — Tobaksmonopolen. — Benzolfabrik i Stockholm. — Bekänner.

Riksdagens afslutning ägde rum d. 14 dec. under sedvanliga former med gästgäst i Slottsskyrkan och afskedstal af äldre presidenter.
Den för Nykroppastöden häktade V. Nyström har vid förhör d. 13 dec. på frågandet i Karlstad erkänt att han tillsammans med den ihållande häktade Fransson begått inbrottsstöden i Nykroppa järnvägsstation. Likaledes har Nyström erkänt att han och Fransson begått den stora inbrottsstöden i Herräng, för hvilken både efterspanas.
Stockholms stadsfullmäktige beviso d. 17 dec. att angående en benzolfabrik vid Vartagasverket för en kostnad af 240,000 kr., hvarstad stadskassa betala 190,000 och resten tillkänkas af staten, som för en viss förmån till för sina rekvisitioner.
Den första remissan af de i Sverige till förtjänst för politikerna belästa i periska Armenien.
På det för några dagar sedan utsända utproppet fråga om lokalt veto ha nu uttalanden inkommit från nykterhets- och religiösa föreningar representerande 23,456 personer.
Den bestående tobakskommissionen offentliggjorde d. 17 dec. Stilleståndet vid utgången för A-b Svensk Tobakskommissionen med sät i Stockholm. Bolaget har till ändamål att utöfva svenska statens monopol i tobakstillverkningen inom riket samt iika handel med tobakvaror. Aktiebolaget skall utgå ett lagst 17 mil kr. och högst 51 mil kr. förde till aktier å 100 kr. preferens- och stamaktier.
Fredspriset på kung Gustaf.
Ett telegram från Köpenhamn onsdags säger, att uttalande om de skandinaviska länderna framkommit med förslag att Nobels fredspris borde tilldelas kung Gustaf af Sverige för hans initiativ till tregungsköpet i Malmö.
Lotsen vägrade.
København, Danmark, den 7 januari. — Det amerikanska fartyget Carolyn, kapten Mitchell, som den 14 dec. lämnade Boston med en bomullslast till Bremen, har näst kvarnastarna emedan lotsen på platsen vägrat att riskera lotsning genom minfalten.
Många personer skadade.
Omkring två hundra personer blifvo mer eller mindre skadade i eldsvidna, som utbröt på ett tag i en tunnel i New York stad i onsdags morges. Då trafik var som starkast. En kvinna omkom.
Vakanserna skola fyllas.
Regeringen har beslutat att hålla fem federala v. Inna dominioparlamenter öppnas. Dessa val komma att hållas i västskara James-Cafer, Terrebonne, Westmoreland, London och Prince Albert, som nu lida någon representation. Enligt Westmoreland ha nomination att rum i det de konservativa och liberala nominerat sina kandidater. Fem platser i underhuset stå öfvenför äro uttagna. I kriget. Dessa komma emellertid att hållas öppna för de respektive innehavarna. I senaten finnas nio tomma platser, men är det troligt, att regeringen kommer att mbespara, hvad dessa skulle kosta genom att icke utse några nya senatorer, förrän det är absolut nödvändigt.

Från kungamötet.

De senaste svenska tidningarna beskrifva nu mycket utförligt kungamötet i Malmö.

MONARKERNA HYLJAS.

PRESSUTTALANDEN I OLIKA LÄNDER.

Konung Gustaf afreste med extratåg från Stockholm till Malmö kl. 9 på kvällen den 17 dec., åtföljd af riksmarskalken, excellensen greve Douglas, kabinettskammarherren, greve v. Steuding och adjutanten, öfverste-löjtnant Murray. Dessutom medföjde utrikesministern, excellensen Wallenberg, samt tjänstemän från utrikesdepartementet.
Stora människomassar hade samlats på Centralplanen och kungen vid hans ankomst till stationen. Kungen hade underberedt sig all uppvaktning-vid afresa, men i den k. väntsalen hade dock emannit sig bl. a. herrskapet af Västergötland och hertigen af Norrköping samt statsministern, excellensen Hammarskjöld jämte en del statsråd, höga militära och civila ämbetsmän, norske ministern, dr. Brunchoth, danske ministern Scaevius m. fl.
På perongen hade samlats kompakta människomassar, hvilka, så snart kungen visade sig, utbröt i entusiastiska hurror. Långt fram på perongen hade samlats ett stort antal sängare, som under ledning af musikdirektör H. Lindqvist utförde Kungssången, i hvilken människomassorna instämde. Härefter utbraktes ett "levve kungen", hvilket ledsades af kraftiga, fyradagiga hurror. Sängarna sjöng härefter "Hör oss, Sved".
Efter Kungssångens slut gick kongen fram och tackade sängarna på det hjärtligaste. Sedan kungen stigit upp i sin vagn, stämde sängarna så, under det de församlade blottade sina hufvuden, upp "Du gamla, Du fria", hvarefter taget gled ut från perongen, efter ett "levve kungen" och "fosterland", som åtföljdes af kraftiga entusiastiska hurror. Kongen tackade djupt rörd och hälsade från den bortliggande sållsvagnens fönster.
Konung Haakon afreste från Kristiania på tregungsköpet samma dag. På stationen hade infannit sig regeringens samtliga ledamöter. En stor människomassa var äfven samlad och hyllade kongen med hurror. Ankomsten till Malmö skedde den 18 dec. kl. halv 11 f. m.
En åttio minuter öfver 8 på morgonen af mötesdagen hordes det kungliga taget signalera och en minut senare rusade det in på det närmaste spåret förträdat af två stora snälltågsmaskiner. Landsöfvingen skyndade fram till den kungliga vagnen, som öppnades af en järnvägsfunktionär. Kongen steg ned och räckte landsöfvingen handen med flera af de väntande herrarna trädde fram. Kongen, som var klädd i civil dräkt, såg frisk och rask ut. Särskildt i ungdom underhöll han sig med utrikesministern, excellensen Wallenberg.
Bland andra, som samlades kring stadens kungliga skänk, märktes riksdagens sekreterare, greve Douglas, kommissionsledningen Hans Ericson och generallöjtnant v. Matern. Alla hufvuden blottades för kongen, då han gick fram mot den kungliga väntsalen, där de flesta af de väntande herrarna drojt kvar. Efter att ha hälsat på de närvarande här steg kongen en fyra fem minuter senare ut till den fram för den kungliga väntsalen stående bilen. Mängden blottade hufvudet och kongen hälsade vänligt å alla sidor. Så steg han in i bilen följt af landsöfvingen och kabinettskammarherren friherre Tot. Bilen satte sig i gång och förde kongen till hans bostad på residenset. Men folkmassan stannade ännu kvar en stund medan de närvarande herrarna aflägsnade sig i bil eller till fots.
Bland de många, som infannit sig märktes vidare biskop Billing, dr. C. Herslov, statsfullmäktiges ordförande dr. E. Lindahl, borgmästare W. Skytte, öfverste Bror Cederström, kammarherre W. von Platen, öfverste-löjtnant Brunström, major H. Lembe, ryttmästare Wrangel von Bremer, landssekreterare F. Hallberg, postdirektör H. Winroth, kyrkoherden A. Lysander och H. Wisell, danske konsuln Bönnelycke, konsul K. Härje, rektorerna P. H. Söderbaum och E. H. Isakson, kapellmästaren A. Berg, ett flertal ledamöter af statsfullmäktiges och stadens styrelse m. fl.
Öfver utgången från den kungliga väntsalen lyste en vapensköld i elektriskt ljus och Nordens flaggor stodo fylkade kring dörran vid sidan af ställiga högväxta enar. Det var naturligtvis här människomängdens förträdesvis samlats i väntan på kongens och polisen hade stundom nog att göra för att hålla de alliför på hilla hyllningar af den talrika människomassan, då han mottogs af konung Gustaf och med honom fortsatte färden i bil till residenset.

EN AF GAMLA STAMMEN.

Hudson's Bay Company's siste "chief factor", Archibald McDonald, skattar åt förgångelsen.

Archibald McDonald, f. d. "chief factor" vid Hudson's Bay company och den siste, som innehade denna titel, afled förliden onsdag i Fort Qu'Appelle i en ålder af 79 år. Han var en framstående figur i de västra prairie-ernas tidiga lif. Han drog sig tillbaka från aktivt arbete den 1 juni 1911.
Mr. McDonald var född i Skottland och kom till Canada 1854. Han var gift med Ellen Inketer, hvilken afled 1912 och efterlämnar sex barn, hvilka alla lefva.
Under femtio år var Mr. McDonald namn förbundet med östra Saskatchewan's historia och särskildt med Qu'Appelle-dalen. Under denna period lyssnade man till hans ord och tog hans råd, då det gällde Hudson's Bay company's affärer och indianernas lif-indianerna visade, att de fullkomligt kunde lita på honom, att han höll sina löften och att han alltid lät regerings lagar gå i verkställighet, och deras, förtroende till honom var orubbat till hans död. Han blef genom detta förtroende i stånd att blifva hela Canada till öfverallt bytta vid flera kristillfällen. Det var speciellt förhållandet i apporet 1870 och senare i apporet 1885. Mr. McDonald var närvarande vid Fort Qu'Appelle 1874, då det första fördraget ingicks med indianerna i östra Saskatchewan. Mr. McDonald hade antagligen bott i Saskatchewan längre än någon annan hvit person.
Under många år utsåg Hudson's Bay company inga flera "chief factors", och den enda äldre "chief factor" efter den andra antingen dog eller afgick, och när McDonald tog afsked från sin tjänst var han den siste, som innehade en dylik befattning. Man kan utan öfverdrift påstå, att hans afskedstagande bildade afslutningen på en af de mest intrisanta och händeriska perioderna i Canadas historia.

Skidklubb i Winnipeg.

Den nybildade Winnipeg Ski Club är nu i full verksamhet och bygger en backe.

Stora skidtäfingar för amatörer den 13 februari.

Det har nog förväntat icke så få svenskar, att skidsporten är så litem gouterad i Canada, hvars klimat dock är lika passande för denna idrott som någonstans Norrländs. Forsök ha förut gjorts i Winnipeg att få en skidklubb i gång bland stadens skandinaviska idrottsmän, men ha sådana alltid strandat på ledarnes bristande energi och finansiella svårigheter. Nu har emellertid Winnipeg fått en skidklubb, som tack vare initiativtagarnes tragna arbete och praktiska lagning gjort en ovanligt god start och synes gå en ljus framtid till mötes.
För någon månad sedan startades den nya skidklubben af Mr. A. Rehnberg, den kände svenske backåkaren. Klubben var till en början endast skandinavisk, men snart insåg man betydelsen af att låta alla nationaliteter vinna inträde i klubben och bjudit därför, att hvem som helst, som skidsporten inträdes af hvilken nationalitet han än må vara skulle äga tillträde till klubben, hvars namn blef Winnipeg Ski Club. Vid ett nyligen hållet möte valdes Mr. A. Rehnberg till klubbens förste ordförande och Mr. A. Larson till dess sekreterare.
Mr. A. Rehnberg, hvilken är anställd som förman vid Svenska Canadad Tidningens tryckeri, är en synnerligen skicklig backåkare, som vunnit ett otal med första pris i Sverige samt två mästerskap år 1909 vid mästerskap Ober Haze, och franska mästerskap samma år vid Moré du Jura. Klubben har äfven lyckats förvärva en annan synnerligen god förmåga, Mr. A. Christensen, som vunnit flera första pris i Minneapolis och är en mycket värdig idrottsman från Forenta Staterna. Bl. a. välkända skidåkare, som äro medlemmar af den nybildade klubben, märkas hrr A. Larson och B. Olsen. Klubben har i ö. redan cirka femtio medlemmar.
Att man här i staden är intresserad af skidsporten framgår af det faktum, att öfver 200 personer i söndags eftermiddag besökte klubbens tillfälliga backe och till Redwood bridge. Klubben hade skidor till hands för dem, som ville söka lära sig backåkning, och dessa instruktör, Mr. Rehnberg, var uttrottigt att stå till tjänst med råd, och då. Resultatet blef också en massa nya medlemmar.
Winnipeg Ski Club soppar att onsdag kl. 1.30 e. m. kunna inviga sin nya backe vid Redwood bridge, strax intill den temporära. Denna backe blir cirka 100 fot i höjd öfver Redwood vattenytta. Dess hela längd blir 300 fot och dess språng (hopp) 12 fot. Den nya backen torde kunna tillfredsställa äfven den mest bortsämda och nogräknade backåkaren. Om klubbens förhoppningar att kunna erhålla denna plats till sin backe skulle så fel, lovar den att till söndagen d. 24 jan. hafva en backe färdig på annan plats. Om söndag d. 17 jan. äger äfven en längdäkning rum kl. 11 f. m., då alla skidåkare uppmannas att infinna sig. Nästa fredag d. 15 dennes kl. 8 e. m. sammanträder klubben å Sv. Canadad Tidningens befordring av denna backe. Klubben ligger emellertid i underhandling om en annan plats, där en backe kommer att invigas nästa söndag, d. 17 jan. Närmare kommer att meddelas i Winnipeg Tribune.

ARVID CHRISTENSEN hoppar 139 fot i Stoughton, Wis., 1911. Rekord för amatördagidåpare.

den väsentliga befolkning utan äfven bland dess öfriga. Och vi hoppas af allt hjärta, att klubben bli blomstrad och gå en ljus framtid till mötes. Det ligger ett visst nationellt intresse i denna förhopning, ty om svenskar och normän verkligen lyckas införda den vackra och sunda skidsporten i Winnipeg, blir det dem till enbart behof.
Till sist: Winnipeg Ski Club är till en början i behof af ekonomiskt stöd, och hvarje liten skrid mottages med tacksamhet. Närmare upplysningar ämnas alltid med största beredvillighet af Mr. A. Rehnberg, 325 Logan ave.
Sedn afstänande skrivits, med delar om, att skidklubben icke kunnat erhålla den plats vid Redwood bridge, den beräknat för sin skidbacke. Klubben ligger emellertid i underhandling om en annan plats, där en backe kommer att invigas nästa söndag, d. 17 jan. Närmare kommer att meddelas i Winnipeg Tribune.
Starten och målet för skidåpningen onsdag kl. 11 f. m. sker vid den nya backen.

AGNAR REHNBERG, den kände svenske backåkaren med en del af de af honom eröfrade prisen.

(Forts. å sid. 5.)

(Forts. å sid. 5.)